

02 H 277

Die allg. Lehrlings-Verordn.

De effecten familie Vasalli...

Septemb. 1757.

W 558

ÖFFENTLICHE
BIBLIOTHEK
KÖNIGL. PREUSS.
GEN. OBER TRIBUNALS
BERLIN

V
E

A

P. F.

ER

II.

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
EFFECTV FELONIAE
VASALLI QVOAD SVCCESORES
FEVDALES PRAETER LEGITIMOS,
ET EFFECTV FELONIAE
SVCCESORVM FEVDALIVM
QVOAD
ALIOS SVCCESORES FEVDALES.

Q V A M
SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS,
CONSENSV ET AVCTORITATE ILLVSTRIS
IVRISCONSULTORVM ORDINIS,
PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE
HONORIBVS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS
RITE CONSEQVENDIS,
DIE XVI. SEPTEMBR. MDCCLVII.
HORIS ANTE-ET POMERIDIANIS PVBLICE DEFENDIT
ERNESTVS CHRISTIANVS WESTPHAL
QVEDLINBVRGENSIS.

II.

HALAE AD SALAM
LITTERIS IO. CHRIST. HENDELII

V

DISSERTATIO IN AVGVRALE IVDICIA

DE

EFFECTV FELONIAE

VASSALLI QVOD SVCCESORIS

FVDALES PRAETER LEGIT MOS

ET EFFECTV FELONIAE

SVCCESORVM FVDALEVM

QVOD

ALIOS SVCCESORES FVDALES

QVAM

SVB AVSTRIAE SVMMI NYMINIS

CONSENSV ET AVCTORITATE ILLVSTRIS

INCONSULTORII QVOD

FRID SVMMI IN AVROVE IVRE

HONORIS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS

RITE CONSEQUENS

DIE XVI SETTEMBR MDCCCLIII

HAERIS AXTE ET TOMERDIAE STYRICI DUCENDI

FRANSTVS CHRISTIANVS WESTPHAL

QVEDLINBVRGENSIS

HAERIS A. D. 1753

FRANSTVS IO. CHRIST. WESTPHAL

D E
EFFECTV FELONIAE VASALLI
QVOAD SVCCESORES FEVDALES
PRAETER LEGITIMOS,

E T
EFFECTV FELONIAE SVCCESORVM
FEVDALIVM QVOAD ALIOS SVCCES-
RES FEVDALES.

§. I.
Est ea nonnullorum saeculi literionum ridi-
cula consuetudo, vt, si forsan argumen-
tum quoddam a suae professionis homini-
bus nondum satis pro indole & natura sua
explicatum & illustratum inveniunt, sta-
tim orbi literario doctum opus, a se prox-
ime exarandum, prima data occasione annuncient, eaque
de re, vt serio egisse ipsos appareat, fidem sanctissime
ad

adstringant Deumque lapidem iurent; at vero postea de die in diem, donec sapientem animam efflauerint, promissum morentur, sicque invidiose desideratissimi opusculi ne primas quidem lineas cum expectabundo orbe communicent. Horum ut exempla fugeremus, non committendum putauimus, ut eius, quod non ita pridem in dissertatione: *de effectu feloniae vasalli quoad successores feudales legitimos innocentes* polliciti sumus, argumenti immemores, quae supersunt adhuc de feloniae effectu capita non persequeremur. Propositi potius tenaces iam ad explanandum feloniae vasalli quoad successores praeter legitimos effectum pedem proferimus, cui & effectum feloniae a successoribus perpetratae quoad alios successores ob instituti rationem interferere placuit. Scilicet cum eos *successores legitimos* dixerimus, qui vnicum succedendi fundamentum, a sanguine seu qualitate posterii primi acquirentis habent, nunc *successores praeter legitimos*, eos successores vocamus qui non e sanguine, sed ex immediata a domino directo iuris sui acquisitione, succedendi principium petunt. Atque hi quidem *vasalli seu vasalli possessoris successores* dividuntur *primo loco in successores feudales in feudis ecclesiasticis & in successores feudales in feudis non ecclesiasticis*. Quatenam vero sint feuda ecclesiastica, quatenam non sint, infra explicabimus. Deinde distinguuntur in eos, qui dominium vile ipsum, absque exercitio immediate iam acquisuerunt a domino, vel hoc ius nondum acquisuerunt. Illi dicuntur *simultaneae inuestiti* & sunt vel *simultaneae inuestiti puri seu in specie sic dicti* vel *euentuales*, prout dominium vile pure aut sub conditione adepti sunt. Hi vel a solo domino ius suum concessum habent, vel a vasallo simul, qui id coniuente domino largitus est. Priores vocantur *Expectatuarii*. Posteriores vel vltimae vasalli voluntati, vel actui inter viuos seu pacto, a domino confirmatis, ius suum

suum acceptum ferunt, & hinc sunt aut *successores testamentarii* aut *pactitii*. Quod autem ad *successorum feudali-um vasalli successores feudales* attinet, de his in singulis capitibus continuo post *successores feudales vasalli*, ubi opus est, agetur. Ipsam autem de *successoribus vasalli feudali-um* doctrinam non iniuria ita dispescimus, ut *primo de successoribus feudali-um in feudis non ecclesiasticis*, tum vero *de iisdem in feudis ecclesiasticis* disputemus, in utraque autem sectione *successorum feudali-um vasalli*, *pro iuris*, quod habent, *amplitudine*, *discrimina* dispiciamus. In limine autem operis *generalia* quaedam, seu ad nullum capitulum subsequenti-um redigenda themata, quibus in *ipsa tractatione* incommodius careremus, praemittenda duximus.

S E C T I O I.

PRINCIPIA QVAEDAM GENERALIA.

§. II.

Per ius naturae felonia non in vasallum possessorem, sed in omnes etiam successores feudales felonia cadit. Omnis enim dispositio intelligenda cum clausula: *rebus sic stantibus*. Iam vero, cum dominus directus successionem alicui in feudum decreuit, dubio caret, eum in hoc animum, perfidiae in eum nescium, sed talem, qualem oporteret, probum, candidum dominique studiosissimum supposuisse. Inde si postea alium experitur, ob clausulam: *rebus sic stantibus*, dominum beneficii potest poenitere.

§. III.

Secundum ius Longobardicum distinguendum, an successor feudalis simultanee vel mediate inuestitus sit, nec ne. Prior ut vasallus possessor felonias committit, posterior autem felonias tantum erga dominum, erga alios vero non committit. Feloniae enim tam erga dominum quam erga alios vasallo tribuuntur. Iam vero e multis iuris Longobardici locis demonstrari potest vasallos non tantum dici eos, qui feudum possident, sed alios etiam, qui ius in feudo reale habent; inde simultanee & mediate inuestitum non minus, quam vasallum possessorem, ad utramque feloniam aptum esse censendum est.

At vero cum non facile ius Longobardicum eos, qui non nisi iure personali gaudent, vasallos appellet, & specialis iurique naturali ignota feloniarum erga alios effectio ad exemplum non trahenda, sed strictissime explicanda est: feloniae tamen erga dominum etiam in successoribus iure personali tantum instructis admittendae, quia id iuri naturae congruum, nec per ius positium clare & expresse sublatum est.

Quod de prioribus adferuimus, multis verbis probant MYLIUS *Diff. de felon: ante praest. fidelit. iuram. commiss. cf. WERNHER Diff. de Success. in Sim. Inu. §. 21. ubi casum quemdam in hanc sententiam ex iure Longobardico decisum inuenies. Quoad posteriores nobis adsentitur STRVV. S. I. F. c. 15. Aph. 10. n. 6. qui tamen felonias erga dominum & alios non distinguit. V. etiam BESSEL. Diff. de Exsp. Feud. c. 6. §. 3.*

§. IV.

Ius Germanicum hic exulat, inde ubique res ex iure Longobardico decidenda est. In legibus enim antiquis Ger-

Germanicis, licet multa de feloniam obuia sint, tamen quaedam delicta ad feloniam retulerint, certo nullibi determinatum est. Inde ius Germanicum normae locum sustinere nequit, sed aliunde principia petenda sunt, & ex iure quidem Longobardico, non iure naturae, quia ad hoc non recurrendum, nisi deficiente omni lege positua communi.

§. V.

Successores feudales praeter legitimos ob feloniam vasalli numquam feudo priuantur, ut legitimi interdum, sed effectus feloniam quoad ipsos semper est feudi ad se translatio, idque tam iure naturae, quam iure posituo, valet. Successores feudales enim praeter legitimos immediate a domino ius suum acquisuerunt, inde interius ipsorum & vasalli nulla plane est connexio, inde ipsis feloniam vasalli numquam obesse potest. Ius naturae itaque ita statuit, ut diximus, nec ius posituum ob eo diuertere probari potest.

§. VI

Ordo, secundum quem feudum ob feloniam vasalli ad successores feudales deuoluitur, is est, ut primo transmittatur ad successores legitimos, si feloniam eius indolis non est, ut per eam hi excludantur, quod si fit, aut plane desunt successores legitimi, proximi ab iis sunt simultanee inuestiti puri, quos excipiunt simultanee inuestiti euentuales, demum vero agmen quasi claudunt personali iure praediti idque tam iuris naturalis quam iuris positui est. Non alio enim modo e feloniam vasalli proficere possunt, quam absque ea illi successissent, hunc autem esse succedendi ordinem ita patet.

Dominus, qui quemquam pro se & suis successoribus legitimis feudo donauit, idem vero olim habendi & alii praeterea spem concessit, per hanc concessionem posteriorem procul dubio priorem tollere nec voluit, nec potuit. Iam vero tolleretur prior concessio, si quamdiu existant, qui ex ea succedendi ius habent, alii feudo potirentur; inde in successione in feudum legitimos successores agmen ducere in aprico est.

Ius reale autem semper fortius est, iure personali, inde, cum in collisione iurium fortius vincat, dubium non est, quin ex certamine simultanee inuestitorum cum iis, qui non nisi personale ius sortiti sunt, illi superiores discedant. Cumque ius purum eo, quod conditionato semper antiquius est, conditionato anteponendum sit, patet itidem inter simultanee inuestitos, puros euentualibus praecedere debere.

Ius reale iure personali etiam ex principiis naturalibus esse fortius, & ius purum conditionato esse antiquius, aptius quidem alibi, quam hic, demonstraretur & apud nos lemmatis vices feliciter sustineret. Quoniam tamen haec alibi iam asserta & rationibus euicta non nouerim, indeque paucissimis probatum iri praeuideo: diuerticuli veniam rogo, & his quaestionibus aliquantisper immoror. Ius personale iure reali esse infirmius ita probo: si ius fortius dicitur, quod plus alio iure continet, sequitur ut ius reale personale sit fortius. Iam vero omnes in iuris fortioris notione nobiscum consentiunt, inde prodit, quod volumus. Minor propositio demonstratione non eget, cum in genere omne id fortius dicatur, quod effectibus praepollet, nihil autem his superius esse possit, in quo plus non sit, quam in altero. Maior propositio autem ita patet: Si omnia iura personalia, quae circa futuram rerum acquisitionem versantur, tantum ad consequenda olim iura realia tribuuntur, numquam vero iura realia conceduntur ad adipiscenda iura personalia: oportet in iure reali plus esse quam in personali, siquae hoc illo esse debilius. Iam verum est prius, inde
euietum

euitum est posterius. Circa maiorem propositionem nemo facile haesitabit, qui cogitauerit, si ius reale numquam praemittitur personali, illud hoc saltim non esse inferius, sed potius, cum iuri reali personale semper praecedat, & febriculosum foret, largiri ius quoddam ad impetrandum olim aliud ius, quod priori valore ac pondere non praeciret, ius reale personali esse opimius. Minor autem propositio experiundo constat. Nam pone quem venditionem agri cuiusdam sibi stipulatum esse: habet is ius ex contractu personali; sed quorsum hoc spectat? nusquam, nisi ad consequendum agri dominium, i. e. ius reale, fac quemquam conduxisse, fundum quempism; est ipsi ius personale; sed quonam hoc tendit? eo scilicet, ut dominium fructuum ac reddituum fundi acquirat i. e. ius reale. Nullum vero exemplum dati iuris realis in spem iuris personalis poterit in contrarium adferri.

Quod ad alteram quaestionem attinet, hic ita plerique nostram opinionem debellant: conditiones iuribus adiectas, aeternis iam Dei consiliis, antequam existerent, esse prouisas & definitas, indeque, si exstituras decreuerit supremum Numen, ius sub conditione concessum statim concessionis tempore esse certum & immobile, hominum tantum ignorantiae & angustis mentis limitibus tribuendum, quod ius ex prouidentia diuina iam certum, incertum adhuc existiment. At enim speciosus haec distantur, quam verius. Primo enim id, quod tantopere agitant, duci omnia aeterna quadam prouidentia, ad eas tantum conditiones pertineret, quae non sunt actiones hominum spontaneae. Has enim perennibus Dei decretis esse determinatas, nemo sanior hodie facile contendit. Deinde vero falsa est conclusio: certum est, hoc ius quondam mihi competiturum, ergo iam nunc certo mihi competit. Cur enim non ita quoque possem ratiocinari: si quis rem mihi quondam vendendam prouisit, sicque ius personale concessit, iam praestabilitum est, vtrum olim eius rei dominium consequar, inde dominium ipsum iam nunc certo mihi competere quid prohibet? Si verum esset, eum qui ius quoddam sub conditione largitus est, id statim iam tum pure concessurum fuisse, si certo exstituram sciuisset; origo & principium iuris, conditione postea existente, forsan ad tempus, conditionatae concessionis referri posset. Verum id cogi

nequit ex iuris conditionata translatione, sed, in contrariam potius partem, concedens, etiam conditione certo existente, conditionate concedendo declarasse censendus est, ante existentiam conditionis ius incipere & exordiri nolle, cum quam minimum tribuisse praesumendus sit. Initium itaque iuris conditionate concessi semper a tempore contingentis conditionis computandum est. Nec obstat, conditionato iure praeditum, statim a tempore promissionis ius habere, vi cuius tempore conditionis euenientis illo, ut puro, potitur. Ius enim hoc quod ante conditionem ipsi quaesitum est, aliud est, quam id quod post eam adipiscitur, ut adeo a diuersis ad diuersa perperam argumenta fiant. In omnibus nobiscum concurs est Ill. NETTELBLATT in Syst. Elem. iur. Nat. p. 1. §. 292. Qui, Si promissioni, inquit, siue mortis causa siue inter viuos factae inest conditio, distinguendum est inter ius illud quod tendit ad acquisitionem iuris a conditione suspensum & illud ipsum ius, quod a conditione suspensum. Prius ius in genere in eo consistit, quod standum sit promissioni, conditione existente, estque quam primum facta est acceptatio ius praesens seu quaesitum, pendente licet adhuc conditione. Posterius ius vero pro conditionis diuersitate differt. Quibus verbis quin eodem respexerit Vir Eximius, quod hic multis verbis disputaui, nullus plane dubito.

§. VII.

Dominus, qui in casum, quo successores legitimi, qui in feudum a vasallo amissum succedant, non exstabant, i. e. casum aperturae, successoribus praeter legitimos ius in feudum succedendi dedit (§. VI.) non temporariam aperturam i. e. tempus, quo ob feloniam vasalli feudum ad dominum redit, donec successores legitimos ordo succedendi tangat, sed perpetuam, i. e. tempus, quo successores legitimi plane aut deficient aut excludentur, intellexisse videtur. Saepenumero enim per aperturam indefinite vocatam homines nil nisi aperturam perpetuam intelligere solent; cum itaque haec vox ambigui sit sensus, & in in dubio pro promissore ex-

explicandum sit, domini promissio ad omnia aperturarum temporariarum minuta interuallo non trahenda est.

§. VIII.

Succeffores praeter legitimos non demum exstinctis, vasallo delinquente, cui feudum adimitur, & eius familia, sed statim post vasalli eiectionem ad feudum admittendi sunt. Cum enim in casum aperturae dominus succefforibus praeter legitimos successionem promiserit isque statim adsit, quamprimum vasallus expulsus est; dubium non est, quin statim admittendi sint, nec ambigue & obscure, sed clare manifestoque fatis locutus est dominus, ut hic ei id, quod §. XII. diff. praec. domino proderat, hoc loco prodesse nequeat.

§. IX.

Quod de succefforibus feudalibus vasalli §. V. & VI. tradidimus, valet etiam, ubi succeffores eiusmodi adsunt, & mutatis mutandis, de succefforibus feudalibus succefforum. In pari enim causa parem esse effectum mirum non est.

§. X.

Effectus felonie succefforum feudalium quoad succeffores legitimos ex iure naturali & Longobardico idem est, qui est felonie vasalli quoad succeffores legitimos, nec ex aliis quam Longobardicis, principiis in praxi & usu communi effectus hic diiudicandus est. Cum enim differentiae ratio reddi nulla possit, quicquid valet de succefforibus legitimis vasalli, etiam tuto transferendum ad succeffores legitimis succefforum, cumque effectum felonie vasalli quo-

quoad successores legitimos hodie non ex legibus Germanicis sed iure Longobardico aestimandum esse §. XLV. *diff. praecedentis* docuerimus, planum est, idem in effectu feloniam successorum quoad suos successores legitimos censendum esse.

§. XI.

Dominus directus, si successores legitimi ex feloniam vasalli locupletantur, potest quocunque tempore eandem vasallo remittere saluo iure quaesito successorum. Si vero ad successores praeter legitimos feudum ob feloniam deuoluitur; distinguendum, an dominus iam vasallum feudo exsortem verbis factisue declarauerit, an vero non. Priori casu nequit, posteriori potest saluo iure successorum feloniam vasallo gratificari: idque non solum iuri naturae, sed & iuri positiuo conforme est, & de successorum successoribus feudalibus aequè dici potest. Successores legitimi enim non nisi tempore, quo in casu mortis successissent, in casu feloniam ad feudum adspirant. Inde siue remittatur vasallo feloniam siue non, eorum parum refert. Successores reliqui autem statim post declarationem domini de exturbando ob feloniam vasallo ius continuo ipsi succedendi nanciscuntur, inde saluo eorum iure quaesito postea feloniam remitti amplius nequit. Antea vero, quia feloniam commissa putari nequit, quam quae a domino, vt laeso, pro feloniam agnoscitur, ius successorum praeter legitimos quaesitum adesse nequit, indeque dominus saluo eorum iure quaesito feloniam remittere potest.

Egregie hoc fuseque demonstrauit BAYER *Diff. de Amiff. Feud. ob Negl. Renov. Inuest. ff. 69.* quorum itaque plura de hoc argumento legendi cupidos ablegamus.

SECTIO II.

S E C T I O II.
T R A C T A T I O I P S A

C A P V T I.

D E

EFFECTV FELONIAE VASALLI QVOAD
SVCESSORES FEVDALES PRAETER LEGITI-
MOS IN FEVDIS NON-ECCLESIASTICIS.

M E M B R V M I.

D E

EFFECTV QVOAD SIMVLTANEE
INVESTITOS.

§. XII.

Simultanea inuestitura late est inuestitura immediata plurium de eodem feudo. Qui plures vel de dominio vtili & eius exercitio singuli inuestiti sunt, vel quidam dominio vtili ipso & eius exercitio, reliqui dominio ipso tantum inuestiti sunt, non eius exercitio. *Haec* simultanea inuestitura dicitur *coniuncta manus* in eaque ii qui vtroque inuestiti sunt, vocantur *vasalli principales*, qui vno tantum, scilicet dominio ipso, *vasalli accessorii*. Illa vel pro partibus indiuisis de feudo plures inuestiti sunt, vel pro partibus diuisis. Priori casu *inuestitura simultanea* auditur *communis*, posteriori *diuisa*. Haec species pertinent ad simultaneam inuestituram *puram* seu *in specie sic dictam* cui opposita *euentualis* (§. I.).

In speciebus rerum digerendis, miraculi instar & mali ominus res foret, si sibi constarent omnes isti. Inde mirum non est, si in di-

C

stin-

stinguendis simultaneis inuestituris suffragiorum summa est ubique discordia. Sunt qui plures, sunt qui pauciores species, quam nos effiximus, in loculis gestant. Hi, qui breuiores sunt, non nisi duas agnoscunt simultaneas inuestituras, scilicet, puram i. e. ubi pluribus dominium utile & eius exercitium, & euentualem, i. e. ubi quibusdam dominium utile statim, quibusdam autem tantum in certum casum tribuuntur quorsum SCHMIDT *Diss. de diuersis simult. Inv. Spec. earumque differ.* ENGELBRECHT *Diss. de Indole simult. Inv. Pomeranicae* alique. His subtilius & omnem humani ingenii intelligentiam excedere videtur, concedi quibusdam dominium ipsum absque exercitio, & tamen non conditionate, sed pure tribui, ideoque simultaneam inuestituram euentualem & coniunctam manum vno quasi fasciculo comprehendunt, eamque compositam molem, simultaneam inuestituram mixtam appellat. v. SCHMIDT l. c. §. 6. Verum enim vero coniunctam manum recte subiaci simultaneae inuestiturae purae probant, CARPZOV *Resp. iur. elect. l. 6. Resp. 77.* STRVVIVS *Diss. de Simult. inv. th. 12. & synt. I. F. c. 7. apb. 6.* BOEHMERVS alique, quorum vltimus *Dissert. de Simult. inv. euent. non desid. renov. c. 1. §. 28.* argumentis dissentientium neruum incidit, vt adeo nostram coniunctae manus notionem non esse deceptricem, renouato certamine euincere opus non sit. Videtur etiam simultanea inuestitura diuisa ad simultaneae inuestiturae species plane referri non posse, cum eadem res hic concessa non sit. Attamen cum diuersae vnus rei partes non sint plane, diuersae res & a plurimis etiam huius speciei mentio fiat, hos in re non periculosa sequi religioni nobis non duximus.

§. XIII.

Ius naturae in simultanea inuestitura communi & diuisa simultaneae inuestitis, si feudum est nouum, nullum reciprocae successionis ius tribuit, indeque nullus contingere potest feloniam alterius quoad alterum effectus, si vero feudum est antiquum, iis omnino succedendi sibi inuicem est, id vero non ex simultanea inuestitura, sed e iure sanguinis deriuatur, indeque eorum successio, & effectus feloniam alterius quoad alterum non sunt alii, quam quos de successoribus

bus legitimis Diff. praecedente §. XX. & XXI. deduximus. Nemo enim plus iuris in feudo nancisci potest, quam dominus in eum transferre voluit. Cum itaque dominus inuestiendo plures vel diuisis, vel indiuisis partibus, non obscure significauerit, se nolle vtilitatem feudi in vnum solum redundare, sed velle potius, vt cuique eius non nisi quaedam saltim cedat particula, patet, per simultaneam inuestituram dominum ius succedendi, quippe quod omnem feudi fructum in vnum concumularet, simultanee inuestitis, nec communibus, nec diuisis, concessisse.

Cum autem in feudis antiquis successio e iure sanguinis iam obtineat, mirum non est, eos, qui sibi iam ob sanguinem successissent, idem ius succedendi eo casu, si simul postea inuestiti sunt, conseruare, idque eiusdem indolis, cuius antea fuerat, cum in simultanea inuestitura nullam ad mutationem momentum sit, manere.

§. XIV.

Simultanea inuestitura euentualis & coniuñcta manus dat ius succedendi in certum casum aperturae, indeque datur hic etiam effectus felonie quoad simultanee inuestitos, qui is est, vt, si in casum aperturae in genere, aut aperturae per feloniam ortae in specie, promissa sit successio, apertura facta, ad simultanee inuestitos statim deuoluatur, ita quidem, vt primo loco e coniuñcta manu, deinde vero ex simultanea inuestitura euentuali succedatur. Cum enim spes absque vero feudi vsu & fructu inanis & inutilis sit, opus est, vt concessa inuestitura simultanee euentuali vel coniuñcta manu, ipsum feudum ad simultanee inuestitum quomdam perueniat, i. e. is in feudo in certum casum succedat. Reliqua patent e §. V. VI. VII. & VIII.

§. XV.

In feudo antiquo agnati coniuncta manu & simultanea inuestitura euentuali, aut expectatiua, non egent. Cum enim ex inuestitura mediata, quam per primum acquirentem adepti sunt, a domino iam dominum vtile ipsum feudi habeant, non indigent aliis illud nanciscendi mediis.

§. XVI.

Quodsi tamen agnati in feudo antiquo simultaneam inuestituram euentualem vel coniunctam manum receperint, haec id emolumentum iis adfert ut non demum, succedendi ordine ad ipsos delato, sed statim post commissam feloniam, feudum ad ipsos delabatur (§. XIV.).

§. XVII.

Simultaneae inuestiti euentuales, & coniuncta manu induti, feudum ob feloniam vasalli non capiunt, nisi in casu, quo eius successores legitimi id capere nequeunt (§. VI.).

§. XVIII.

Plures simultaneae inuestiti euentuales, vel coniuncta manu instructi, sibi non succedunt, sed quilibet eorum suum ius in successores, suos legitimos tantum transmittit. Demonstratio est, quam §. XIII. contexuimus.

§. XIX.

Hinc non datur feloniae simultaneae inuestiti, vel coniuncta manu praediti effectus, nisi quoad successores legitimos, qui non est alius, quam is, quem Diff. praecedente §. 16-22. exposuimus. Cum enim ius horum simultaneae inuestitorum obiectum habeat feudum, subiectum accipiens futurum
vasal-

vasallum, & finem, successionem in feudo, ipsum vt feudum spectandum est; quo casu quod de effectu feloniam vasalli quoad successores legitimos dictum, necessario ad feloniam horum simultanee inuestitorum effectum traducendum erit. Vide etiam §. X.

§. XX.

Omnes simultaneae inuestiturae species, quas §. XII. efformauimus, etiam iuri Longobardico conueniunt. Simultanea inuestitura communis prostat II. F. 26. Omnes filii eius, qui feudum acquisuerunt, fidelitatem facere debent, maxime si indiuisum habent. Diuisa in eadem lege palam deprehenditur, cum vi vocis maxime alter casus, quo scilicet plures feudum diuisum habent, indigetetur. Coniunctae manus nulla quidem expressa & indubia vestigia in iure Longobardico inuenienda sunt, desunt tamen rationes, cur eam iuri Longobardico refragari putemus. Euentualis denique ex omnium consensu later I. F. 3.

Si vero Archi-episcopus, Episcopus, vel Abbas, vel Abbatissa inuestituram eius feudi, quod alius detinebat, eo tempore alicui dederit, vt post decessum eius, qui possidet, habeat &c.

STRVVIVS Synt. I. F. c. 9. aph. 14. n. 1. species simultaneae Inuestiturae iuris Longobardici definiturus, ad tres rem reuocat, scilicet ad eam, quam nos communem & diuisam nominauimus, quas species in vnum coagulat, ad feudum ex pacto antiquum & ad eam, qua vni quidem dominium vtile ipsum vna cum eius exercitio, alteri vero dominium vtile tantum ipsum, exercitii autem non nisi pars quaedam, scilicet possessio, competit. Verum primo omiffam hic esse simultaneam inuestiturae euentualis & coniunctae manus distinctionem, nemo non videt, deinde in feudo ex pacto antiquo, si agnati ipsi in inuestituram ad se translata consenserint, adesse qui

quidem simultaneam inuestituram, si vero non consenserint, illos non immediate, sed mediate inuestitos esse, indeque ad simultaneae inuestitos referri non posse, in confesso est, denique tertiam STRVVI speciem, quam multi cum ipso I. F. 3. deprehendi existimant, non esse peculiarem quamdam speciem, sed veram coniunctam manu, abunde probauit BAVER *Diff. de orig. & progr. comm. Sax. manus.* §. XXVII.

§. XXI.

Ius Longobardicum quoad simultaneam inuestituram communem & diuisam exacte ad ius naturae §. XIII. compositum est, & distinguit inter feudum nouum & antiquum, ubi in illo his simultaneae inuestitis successione mutua interdicit, in feudis antiquis autem eandem admittit, modo tamen in iure naturae §. XIII. deducto. Quod de feudo antiquo dictum patet ex lege I. F. 14. *Si duo fratres simul inuestiti fuerint de beneficio nouo & non de paterno: si vnus eorum sine descendantibus masculini sexus mortuus fuerit, dominus succedit, non frater.*

Cum vero id, quod hac lege constitutum, ad feuda noua restringatur, oportet indolem feudi antiqui aliud efficere, indeque in eo agnatos, quoniam successores legitimi sunt, succedere; quo facto effectus feloniae vnus simultaneae inuestiti quoad alterum idem erunt, quos *Diff. praeced.* §. 28-35. explicuimus.

§. XXII.

Quod de simultanea inuestitura euentuali & coniuncta manu e iure naturali §. XIV. eruimus, ius Longobardicum non mutat. Demonstratio enim ibi constructa partim ex essentialibus harum simultaneae inuestiturae specierum, partim e §. V. VI. VII. & VIII. petita est. Priora ius posituum tollere nequit, posteriora de iure tam naturali, quam posituum, tradita sunt, inde omnia in iure Longobardico adoptata esse oportet.

§. XXIII.

§. XXIII.

Agnati in feudis antiquis iure Longobardico non minus, quam naturali (§. XV.), absque ullo discrimine & dispendio simultanea inuestitura euentuali & coniuncta manu, aut expectatiua, carent. Quoniam hic, aequae ac ibi, successores legitimi sunt.

§. XXIV.

E coniuncta manu tamen & simultanea inuestitura euentuali idem agnatis commodum est, quod ius naturae tribuit. §. XVI. Aliud enim non est in iure Longobardico dispositum.

§. XXV.

Conspirat quoque ius Longobardicum & naturae in eo, quod §. XVII. tradidimus. Principium enim §. VI. uniuersale est.

§. XXVI.

Quod §. XVIII. & XIX. docuimus, iuri Longobardico aequae responderi ita, modo mutandis, ut effectus feloniae simultanea inuestitura euentuali & coniuncta manu insigniti quoad successores suos legitimos non e §. XVI. XX. sed §. XXVIII-XXXV. deriuetur.

§. XXVII.

In iure Germanico nulla specierum simultaneae inuestiturae, quas §. XII. prodidimus desideratur. Simultaneam inuestituram communem vide I. F. S. c. VIII.

Ob zweene Mann mit einem Lehne semplich beliehen werden und ihr einer verleihet förder einem andern etwas von dem Gut, ihr keiner mag doch daran, ohne des andern Willen und Wissen etwas leihen noch auflassen, und sonderlich seinen Herren zu schaden, oder da es dem Herren nachtheilich sey, ALLDIEWEIL SIE AN DEM GVT NOCH NICHT GETHEILET SIND. Diuisa continetur lege I. F. A. c. XVI. §. 2,

Ist das zwen man ein Gut von eine Herren zu Lehen hant, und den nutz beide mit einander nement, der mag keiner das Gut ohne den andern aufgeben dem Herren, noch keinen Wandel damit getun, das es dem andern geschaden möge, ES SI DENN, DAS SI DAS LEHN, VND DIE NÜTZE VORTEYLENT. *coniuncta manus* obuia est F. I. S. c. 35.

Leihet ein Herr seines Vaters Gut seinen Kindern und Söhnen bey seinem Leben, VND DOCH DER VATER DAS GVT IN SEINEN GEWEHREN (possessione) BEHAELT BIS AN SEINEN TODT. Nach des Vaters Tode sollen die Kinder binnen der Jahr-Zeit zu dem Herren kommen und ihn bitten, das er ihre Lehen bekenen wolle, die zuvor ihr Vater und sie ietzund von ihm zu Lehen haben. Vide etiam I. F. A. c. 68. §. I. & AVT. VET. de benef. §. LXXXIX. si patris beneficio &c. *Euentualis* prostat I. F. S. c. 32.

Man mag viel Brüdern ein Gut leihen, ob sie es mit gesamter Hand empfahen und gleiche Gewehr daran haben. Wollen sie sich aber darnach scheiden mit Gut, sie mögen es wol theilen unter sich ohne des Herren Willen, wie sie wollen. Wenn sie sich aber theilen, so hat

hat ihr keinen kein Recht mehr an des andern Theil,
ob der andere stirbt, IHM SEY DENN ANDERWEIT DAS
GEDING VND DIE ANWARTVNG DARAN GELIEHEN.

Simultaneam inuestituram euentualem Germanis non modo non incognitam fuisse, sed agnatis frequentissime imo fere vnice tantum profuisse probat Ill. BOEHMER *Diss. de inu. st. simult. euent. non desit. renou. c. 1. ff. xx. seq. cui & hoc in capite accedit BAYER Diss. de orig. & progr. Comm. Sax. manus §. XLII. seq. cuius etiam causas acite conicit. Coniunctam manum pisco Germanos plane nesciuisse, armis virisque contendunt LVDEWIG *Diss. de sim. inu. & Ill. de BALTHASAR Diss. de indo e simult. iur. Germ. inuest. eiusque cum lo. gob. collat. qui posterior vna cum WERNHERO Diss. de success. in simult. inu. st. §. XIII. leges, a nobis pro ea prbanda excitas, de expectatiua vestita seu simultanea inuestitura euentuali explicare student. Atenimvero licet negari nequeat, simultaneam inuestituram communem frequentiore fuisse, quippe quae inde nomen suum fortita est, attamen coniunctam manum e iure Germanico eliminare velle, temeraria in legum laudatarum disertissima verba violentia est.**

§. XXVIII.

Ius Germanicum in simultanea inuestitura communi & diuisi ratione eius, quod §. XII. dictum est, a iure naturae recedit. Primo enim, in simultanea inuestitura communi successionem simultaneae inuestitorum inueit mutuan, in diuisa autem eandem reprob t; deinde vero inter feudum novum & antiquum non distinguit. In simultanea inuestitura diuisa Germanos successionem non sol ratië, pater e notissimo iuris Germanici Brocardico; Theilung bricht die gesante Hand. In communi vero eandem Germanis arritiue, edicit l. F. A. c. 65. §. 11.

WENN SU ABER DAS GVT VNTER SICH GE-
TEYLLENT so hat ihr keinere nutzit an des anderen
Gute. Vnd STIRBT IR EINER ON LEHENS ERBEN,
SO IST SIN TEYLL DEM HERREN LEDIG.

In eandem sententiam loquitur I. F. S. c. 32. &
VET. AVGT. de benef. §. LXXXIII.

*Plures possunt vno in beneficiarii beneficio, ita vt illud
simul suscipiant, & aequale ius in hoc habeant, quamdiu
simul manserint. Si autem voluerint ab inuicem separari,
absque licentia domini, diuidant inter se secundum libitum
totaliter concessum beneficium: Sed POSTEA ILLORVM
NULLVS IN PARTE ALTERIVS ALIQVOD IVS HABE-
BIT, CVM ALTER OBIERIT, nisi susceperit a domino
expectationem in beneficiis.*

Cum in his textibus, quotiescunque successio exclu-
ditur semper expresse haec sanctio ad casum factae diuisionis
restringatur, nemo sanus dubitabit, leges eo ipso in
opposito contrarium sancire. Cui & hoc accedit, quod
in veteribus documentis, quae simultaneas inuestituras
communes continent plerumque successio mutua diserte
indulta sit partibus, vnde saltem conficitur, consuetam &
solennem fuisse in hac simultanea inuestitura reciprocam
successionem. Postremo denique loco res lucem fidem-
que non poenitentiam accipita diplomate quodam, quod
est apud SCHILTERVM *Diff. de simult. inu. princ. c. 2.*
§. iv. p. m. 339.

*Iohannes de Veldenz Abbas WIESENBERG: hat in
Gemeinschaft gesetzt generos & eorum heredes masculos
ex filiabus vasalli sui H. de Mulhausen, & inuestiuit eos,
ita*

ita ut iis sine masculis heredibus defunctis, dieselben lehen wider an die andern libes lehen erben, die dennoch in libe sint, fallen. ALSDANN LEHEN GEMEINSCHAFT GEWOHNHEIT VND RECHT IST.

Haec vero circa successionem nostrorum simultanee inuestitorum cum absque distinctione & discrimine inter feudum nouum & antiquum interfecto, in legibus deprehendantur, ita etiam vt statuta sunt, accipi ius est.

Nescio inde quid WERNHERVM induxerit, vt l. c. §. XI. XII. successionem in simultanea inuestitura communi strenue inficiatus sit, legesque a nobis exciatas de feudo antiquo intelligi voluerit, cum iuris feudalis Germanici peritis satis notum sit, agnatis in feudis antiquis nullum esse ius potius, quam in nouis, prateraque restrictionis, quam molitus est, nulla adsint vestigia & argumenta in contrariam potius partem veritatis sint plurima adminicula, Vnde rectius ad stipulati sumus BALTHASARO l. c. §. XVII. qui iisdem nobiscum argumentis vtitur.

§. XXIX.

In iure Germanico itaque nouus oritur effectus feloniae quoad simul inuestitos, scilicet in simultanea inuestitura communi, qui non est effectus quoad successores legitimos, sed effectus quoad successores praeter legitimos, indeque non censendus ex principis §. XXVIII-XXXV. Dissertat. praec. sed ex principis Diss. praes. §. V. VI. VII. & VIII. siue feudum sit nouum siue antiquum. In simultanea enim inuestitura communi simul inuestiti sunt immediate inuestiti, non mediate, indeque non sunt successores legitimi, sed praeter legitimos. Non distingui autem inter feudum nouum & antiquum patet e §. antec.

§. XXX.

Quod in iure naturae §. xiv. de simultanea inuestitura euentuali & coniuncta manu probatum iuimus, iuri Germanico conforme est. In hoc enim Germanos diuortium a iure naturae non fecisse, eodem modo patet, quo de Longobardis §. xxii. probatum est.

§. XXXI.

Iure Germanico agnati in feudo antiquo non minus, quam nouo, simultanea inuestitura euentuali, aut coniuncta manu, aut expectatiua, ad ius succedendi indigent, si simultanea inuestitura communi cum vasallo inuestiti non sunt, qua si inuestiti sunt, non egent simultanea inuestitura euentuali aut coniuncta manu, sed succedunt iam ut simultanee inuestiti communes (§. XXVIII). Si enim agnati simultanea inuestitura communi inuestiti non sunt: vel diuisa inuestiti sunt, vel nulla simultanea inuestitura inuestiti, aut expectatiua donati sunt: Ibi, ne succedant, diuisio obstat (§. XXVIII.) indeque ad successionem simultanea inuestitura euentuali, aut coniuncta manu, aut expectatiua, egent. Hic vero, cum ius succedendi aut qua successores legitimi aut qua praeter legitimos habere debeant, praeter legitimos autem successores esse nequeant, ut postea apparebit, qui simultanee inuestiti aut expectatiuarii non sunt, legitimi successores itidem non sint, quoniam agnatorum qua talium secundum, ius Germanicum nulla est successio, simultanea inuestitura euentuali, aut coniuncta manu, aut expectatiua, egere constat. Agnatos autem per se in feudis antiquis non succedere, patet ex I. F. S. c. 21. in fin:

Es vererbet auch niemand kein Lehn an einen andern ohn der Vater auf den Sohn. & I. F. A. c. 43. §. II.

Es

Es erbet niemand Lehen, wenne der Vater uff den Sün.

§. XXXII.

Quod ius naturae circa simultanee inuestitos euentuales & coniuñcta manu instructos (§. xvii.) statuit, etiam in iure Germanico obtinet, ita tamen, vt hic per successores legitimos non omnes primi acqirentis descendentes, sed vltimi vasalli tantum posterius intelligantur. Haec ipsa enim sanctio nititur §. vi. qui tam firmo superstructus fundamento, vt omnia iura positiua peruadat. Per successores legitimos autem hic tantum vltimi possessoris posteros intelligi perspicuum est ex §. antec.

§. XXXIII.

Plures simultanee inuestiti euentuales aut puri seu coniuñcta manu praediti, iisdem litteris inuestiturae comprehensi, sibi inuicem succedunt in simultanea inuestiturae iure, vt simultanee inuestiti communes in feudo, indeque noua hic est inter ius Germanicum & ius naturae (§. xviii.) discordia. Cum enim plures qui feudum indiuisis partibus accipiunt, sibi succedant (§. xxviii.) ratio non est, cur, qui simultaneam inuestituram, quae instar feudi est indiuisim accipiunt, quod sit, si pluribus in iisdem inuestiturae litteris tribuatur, sibi inuicem succedere non debeant.

Id etiam ita, vt ex principiis deduximus, in praxi obtinere, patet e. g. in Saxonia e Regiae voluntatis declaratione ad Statuum prouincialium supplicationem a 100. ratione coniuñctae manus emissa, quae existat apud MENKEN. de iur. off. simul. inuest. p. 29. Alldieweil, wenn mehr als einer in gesamter Lehen an einem Guthe stehen, vermöge der Lehn-Rechte EINEM IEDWEDEN

DEN DERSELBEN DIE MITBELEHNSCHAFT IN SOLIDVM ZVKOMMT, und solche nur sodann, wenn eine würlkliche Theilung geschichet, gebrochen wird, dahingegen, wenn die übrigen mit Gelde oder sonst abgefunden werden, dieselben in effectu zur Succession nicht gelangen, sonder derienige, so das ganze Guth auf diese Maafs an sich bringet, SOLCHES ALLERDINGS KRAFT SEINER IN SOLIDVM HABENDEN MITBELEHNSCHAFT ERHAELT, und folglich, dafs es entweder ganz oder zum Theil ein neues Lehen sey, nicht zu behaupten, vielmehr wenn man dieses einräumen wolte, so oft ein Vater verstirbt und mehr Söhne hinter sich läffet, nur einer aber die Güter behält, feuda noua würden constituiret, und mithin dem Lehn-Herrn neue Mitbelehnthen obtrudiret werden, so können auch Se. Königl. Meiest nicht gestatten, dafs in dem Fall, da wie gemeldet, ein Mitbelehnther nebst andern im Lehn zugleich succediret und denen übrigen ihre Antheile abghandelt, weder das ganze Lehen, noch auch die erhandelten Stücken, pro nouo zu achten, und deswegen neue Mitbelehnthen anzugeben, frey gelassen sey.

§. XXXIV.

Inde quod de effectu feloniae vnus vsq[ue] ad alterum communi cum eo simultanea inuestitura insignitum §. xxix adseruimus, valet etiam de effectu feloniae vnus coniu[n]ctam manum, aut simultaneam inuestituram euentualis habentis, quoad alterum. Posito enim vno, scilicet §. antec. sequitur & alterum.

§. XXXV.

Antequam effectus feloniae simultaneae inuestiti euentualis aut coniu[n]cta manu gaudentis quoad reliquos simultaneae inuestitos euentuales aut coniu[n]cta manu praeditos obtineat, feloniam ratione successorum legitimorum effectus suos exserit, qui in simultanea inuestitura euentuali plane conueniunt, cum is, qui. §. xxv. II. XXXV. Diff. praec. traditi

diti sunt, in coniuncta manu autem quoad descendentes cuiusque ultimi coniunctam manum possidentis cum iis conueniunt, qui secundum ius Longobardicum quoad descendentes vasalli delinquentis obtinent, quoad agnatos autem exulant. Ordo ille, quo successores feudales feloniam tangit, ita fert, ut primo ad successores feudales, deinde ad simultaneous inuestitos referatur (§. VI.). In simultanea autem inuestitura euentuali effectus feloniam simultaneous inuestiti quoad suos successores legitimos conuenire plane cum effectu feloniam vasalli quoad suos successores legitimos inde est, quoniam primi simultaneous inuestiturae euentualis acquirentis descendentes omnes sunt successores legitimi, quod inde patet, quoniam hi renouatione inuestiturae ad successionem in inuestituram euentualem non egent, indeque ius succedendi in inuestituram euentualem vnice ex inuestitura primi simultaneous inuestiturae acquirentis habent. Renouatione vero eos non egere amplissime commonstrauit III. BOEHMER *Diff. de Sim. Inv. Euent. non desid. Renou.* §. xxxvi. An vero in coniuncta manu effectus quoad agnatos ultimi coniunctae manus possessoris cessare, ex eo liquet, quoniam agnati non sunt successores legitimi ex iure Germanico, sed aut simultaneous inuestiti aut expectatiuarii aut plane nulli successores feudales (§. xxxi-xxxii.), effectus vero feloniam quoad descendentes ultimi coniunctae manus possessoris cur non conuenire debeant cum effectibus feloniam ultimi feudi possessoris quoad suos descendentes, ratio non est.

Optime cohaerent omnia in simultanea inuestitura. Vides descendentes coniuncta manu inuestiti post mortem patris renouare inuestituram, etiam si feudum ad ipsos nondum deuoluatur. Hoc non ideo faciunt, quoniam absque hac renouatione patri in coniuncta manu non succederent. Succederent enim iam ut successores legitimi, cum descendentes iure Germanico semper sint succes-

fores legitimi. Verum renouatio ideo fit, ne si duorum, qui patri iam in coniuncta manu succedunt, alter moriatur, alter ab eius parte plane excludatur, quoniam vt eius agnatus ius ipsi succedendi non haberet. Inde petunt renouationem inuestiturae, seu potius petunt simultaneam inuestituram communem, quae alteri dat ius in alterius portionem, si hic posteritate orbus & improlis moriatur, succedendi. Inde etiam si coniunctae manus possessor vnum tantum dum moritur descendente relinquit, hunc ad renouationem inuestiturae teneri non putarem, eoque modo descensionem Doctorum, quorum alii descendentes coniunctam manum possidentis antequam feudum ad ipsos deuoluatur, ad renouationem inuestiturae teneri negant, alii adfirmant, componi posse arbitrari.

§. XXXVI.

Descendentium vasalli ex iure Germanico, antequam ad eos feudum est deuolutum, alter alterius est successor legitimus. Pene enim vasallum tres suscepisse filios & ante mortem ipsius vnum eorum e vita discedere, largieris, patre defuncto, reliquos duos fratres totum feudum nancisci. Inde portionem fratris demortui simul capiunt. Im vero ante feudi ad ipsos deuolutionem nondum erant cum fratre immediate inuestiti, sed mediate tantum in communi patre. Inde cum ei succedant, succedere, non vt successores praeter legitimos, sed vt successores legitimos, in promptu est.

§. XXXVII.

Inde effectus feloniam vnus descendentium, ad quos feudum nondum deuolutum, quoad suos collaterales est is, qui Diss praec. ratione collateralium, qui sunt successores legitimi, iure Longobardico traditus, Et in eo consistit, vt si descendentium vnus feloniam commiserit, ob quam eum

eum cum posteris feudo priuat dominus, reliqui descendentes mortuo parente eius portionem non simul capiant, sed illa fiat domino, donec delinquens cum posteris extinctus sit, aperta, eueniente autem delinquens cum suis posteris interuentione, portio ista ad reliquos, qui tempore commissae feloniam erant descendentes, ipsius collaterales, eorumue descendentes, perueniat. Concesso eo, quod §. antec. dictum, necessario & hoc dandum est.

§. XXXVIII.

Quod de descendantibus vasalli, ad quos feudum nondum deuolutum §. xxxvi. & xxxvii. dictum est, valet etiam de descendantibus simultanee inuestiti, ad quos simultanea inuestitura nondum deuoluta. Quoniam abest disparitatis ratio.

§. XXXIX.

Si simultanee inuestitus, qui coniuncta manu instructus est, renouationem inuestiturae negligendo, aut aliud quid committendo, feloniam reus factus est, dominus vel praetereundo ipsum in litteris inuestiturae vel alio modo iam declarauit, se velle eum iure suo priuari, vel non. Hic ei feloniam remittere potest saluo iure quaesito reliquorum simultanee inuestitorum, ibi absque laesione iuris quaesiti eorum remittere nequit. Tota demonstratio in §. XI. fita est.

EFFECTU QUOAD EXSPECTATIVARIOS.

§. XL.

Exspectatiua feudalis est ius, a solo domino directo concessum, dominium vtile feudi, aliorum dominio vtili extincto, exigendi. Diuiditur in *nudam & vestitam*, prout vel inuestitura euentualis accessit, vel non. Vestita autem cum nihil aliud sit, quam simultanea inuestitura euentualis, hanc vero priori membro iam absoluerimus, ad nos hic non pertinet, sed nobis cum nuda tantum res erit, quam inde per exspectatiuam simpliciter nuncupatam significatam semper volumus.

§. XLI.

Secundum ius naturae effectus feloniam vasalli quoad exspectatiuarium est, ut si successores legitimi & simultanee inuestiti pari aut euentuales plane non succedunt in feudum per feloniam amissum, illud ad exspectatiuarios, quibus in casum feloniam, aut aperturam in genere exspectatiua concessa, statim deuoluatur. (§. V. VI. VII. & VIII.)

§. XLI.

Plures exspectatiuarii simultanei i. e. eodem tempore iure suo donati sibi inuicem non succedunt, sed quilibet eorum ius suum in successores legitimos tantum transmittit, indeque effectus feloniam alterius quoad alterum exulat, inter plures vero exspectatiuarios diuersis temporibus ius suum nactus, si prior feloniam committit, huius quidem effectus

effectus est ut expectatiua posterior quae primo inualida erat, robur & valorem accipiat, sed hic expectatiuarius dici nequit prioris successor. Plures expectatiuarii simultanei ob eandem rationem mutua egent successione, ob quam plures simultanee inuestiti communes (§. XIII). Ad successores legitimos vero feudum transmittitur eam ob causam, quoniam in feudo succedunt successores legitimi, & expectatiua feudalis ex eadem ratione pro feudo habenda est, ex quo id in simultanea inuestitura fit (§. XIX). Duarum, expectatiuarum posteriorem si prior pessumdatur valetudinem ex infirmitate recipere, inde patet, quoniam impedimentum remotum est, ob quod inualida erat, inualiditas vero adesse nequit, ubi ratio, quae eam causatur cessat. Cum vero expectatiuarius posterior ius antea a priore possessum per feloniam non acquirat, sed haec tantum efficiat, ut expectatiuarii quod iam habebat, ius validum euadat, ad successorem vero requiratur saltim, ut ius, ab eo, cuius successor est, possessum adipiscatur, expeditum est, expectatiuarium posteriorem prioris successorem dici non posse.

Ne quem simultaneae expectatiuae nomen mordeat, id a me non inuentum, sed iam ab Excell. BECKMANNO *Diff. de exp. feud. carumque collis.* §. XLIX. usurpatum esse, meminerit.

§. XLII.

Expectatiuarii feloniam effectus quoad suos successores legitimos est idem, qui de feloniam vasalli quoad eosdem in iure naturae §. XIX-XXII. *Diff. praec. traditus.* Id probo e §. X. & similitudine huius cum eo, quod §. XIX. traditum est.

§. XLIII.

Quod §. XLI-XLIII. iure naturae quoad expectatiuas eruiamus, iure Longobardico & Germanico mutatum non est, quod ita modo intelligendum ut effectus feloniae expectatiuarii quoad suos successores legitimos secundum ius Longobardicum e §. xxviii-xxxv. Diff. praec. hauriendus sit. Mutatio enim nulla doceri potest, & principia iuris Longobardici in effectu feloniae expectatiuarii quoad successores suos legitimos ideo sola sollicitanda sunt, quoniam omnes successores expectatiuarii, primi acquirentis, absque vlla renouatione inuestiturae aut noua inuestitura, dominiue declaratione, in ius primi acquirentis succedunt, indeque omnis hic successio est successio successorum legitimorum, in qua solum ius Longobardicum obtinet (§. x.)

De successione in Expectatiuam feudalem vide solidam Praeceptoris summe Colendi III. NETTELBLADTII Diff. de successione in expectat. Feud. & HELFRICH Differt. Casus potiores extinctae expect. Feud. §. xxiii. vbi nostris principiis non difformia praecepta tradita inuenies.

XLIV.

Si cui expectatiua in casum aperturae morte vasalli enatae concessa, vasallus autem per feloniam feudi iacturam facit, expectatiuarius feudum exigendi ius non habet, etiamsi non ita multo post vasallus e vita migret. Dominus enim, cum mortis casum, quo fiat apertura, expectare iusserit, alios mortis casus, quibus non fit apertura, palam exclusit. Iam vero per mortem feloniam, ob quam vasallus feudo eiectus est, subsequutam non fit apertura, cum apertura iam per feloniam facta sit, ergo haec mors expectatiuario nihil prodest.

Suffra-

Suffragantur quoque nobis plerique classici Jcti, quorum e. g. STRUVIUS in S. J. F. c. 7. §. 5. n. 7. & 8. HARTM. PISTOR. p. 2. Q. 25. n. 37. aliique complures. His vero obloquitur III WOLFIVS in Elem. Jur. Feud. c. 7. §. 6., pro suaque sententia has rationes adfert, quod 1) conditio speciatim sit impleta per mortem subsequenter. 2) Dominus iure ex felonia quaesito non caruerit. Verum utrumque negatur, conditio enim fuit, ut feudum per mortem aperiatur, hoc vero factum non est, si apertura iam antea per feloniam facta sit, indeque si post factam iam per feloniam aperturam mors eius, qui fuit vasallus, contingat, conditio non speciatim impleta, nec dominus iure ex felonia quaesito non caret, quia eius ius quaesitum est, feudum apertum perpetuo retinere, quo caret, si illud expectatuario, prementi & promissionem vrgenti, largiri teneretur.

M E M B R V M III.

DE EFFECTV QVOAD SVCCESORES
TESTAMENTARIOS ET PACTITIOS.

§. XLV.

Successor feudalis testamentarius est successor, cui ius feudum apertum a domino exigendi ex vltima voluntate vasalli, a domino confirmata, competit; *successor pactitius* vero est, cui idem ius ex pacto cum vasallo inito & a domino confirmato competit.

§. XLVI.

Ius ipsum successorum testamentariorum & pactitiorum si cum expectatiuis contuleris, idem esse cum his reperies; originis tantum ratione differre. Quae cum ad iurium naturam & indolem mutandam hic comparata non sit;

patet, omnia ea, quae §. XLI-XLIV. de Expectationis dicta, hic pari statuenda esse modo, nec hic quicquam dici posse, quod ibi traditum non sit.

C A P V T II.

DE

EFFECTV FELONIAE VASALLI QVOAD
SVCCESORES FEVDALES PRAE-
TER LEGITIMOS IN FEVDIS
ECCLESIASTICIS.

§. XLVII.

Feuda ecclesiastica nobis sunt res, quarum dominium vile nexu feudali pertinet ad beneficium quoddam ecclesiasticum & *successor in feudis ecclesiasticis* est qui, olim ad feudum ecclesiasticum perueniendi, ius habet.

Feudorum ecclesiasticorum multiplex est significatus, quorum significatum is notissimus est, quo *feudum ecclesiasticum* alias etiam *feudum Cambocae* dictum, ea res vocatur cuius dominium directum nexu feudali ad ecclesiam pertinet. De his feudis nihil hic tradetur, cum diuersi quidquam ab iis, quae de feudis non ecclesiasticis supra docuimus, in his non occurrat.

§. XLVIII.

Secundum ius naturae, vasallo in feudo ecclesiastico *feloniam patrans*, beneficio ecclesiastico inde nullum detrimentum, sed cui hoc cedit, is etiam ad feudum ecclesiasticum peruenit. Cum enim feudum ecclesiasticum ad beneficium, non ad vasallum, feudi ecclesiastici possessorem, per-

pertineat, huic quidem delictum adimi potest, ecclesiae autem, in qua culpa nulla est, id auferri non potest. Inde remanet penes ecclesiam & transit ad quemuis, in quem ecclesia beneficia sua confert.

§. XLIX.

Feudorum ecclesiasticorum Imperii, Praesulum Germaniae ab iis, quae §. XLVII. XLVIII. explicauimus, non dispar est conditio. Inde etiam per feloniam ab ipsis commissam ecclesiae damnum non infertur, licet ipsi ob feloniam feudo abire iubeantur sed, si tempore feloniam, commissae simul oritur sedis vacantia, feudum ecclesiasticum donec nouus succedat praelatus ad capitulum pertinet, si vero sedes non simul vacans redditur, feudum ad Imperatorem & Imperium deuoluitur, donec Praelatus e vita auocetur, quo facto ad ecclesiam, quam tunc capitulum constituit, reuertitur. Historia enim docet, Imperatores ea feuda, de quibus hodie praelatos inuestiunt, ita beneficiis ecclesiasticis adiecisse, vt numquam postea illa ab his separauerint, nec licet voluerint, quod sub Henrico V. Imperatore accidisse constat, v. STRVVII *Reichs-Historie* p. 1. §. 68. 69. tamen, renitentibus & contradicentibus Episcopis, non potuerint, posteaque ab hoc proposito, ne illaetabiles funestaeque turbae excitarentur, praeparato consilio destiterint. Inde id expeditum est, feuda imperii, quae tenent Praelati eorum beneficiis coniunctione sempiterna & indissolubili cohaerere, indeque eius indolis esse, quae feudis ecclesiasticis §. XLVIII tributa est, vt recte & cum ratione apud OTTONEM FRISINGENSEM L. 2. de gest. Frider. c. 2. dicatur: *Regalia non personis sed ecclesijs perpetualiter a Principibus tradita sunt.* Inde si praelatus fe-
felo.

feloniam committat, hanc ecclesiae non obesse, natura suadet & ratio. Cum tamen ea mente beneficiis ecclesiasticis feuda ab Imperatoribus data esse constet, ut inde Praelati redditus habeant: quotiescunque hi per feloniam crimen feudo se indignos reddiderint, illud ad Imperatorem & Imperium redire deberet, donec novus Praelatus in locum prioris succederet. Atque Imperatores id ius feudum ecclesiasticum apertum, donec novus praelatus beneficium nanciscatur, occupandi sub nomine *iuris deportus seu regaliarum* quovis casu exercuisse, postea etiam, quam inuestituram per baculum & anulum Pontifici cesserant, certissimum est. v. III. WIEDEBVRG: *in den unpartheyischen Betrachtungen nach Anleitung Struven's Reichs Historie* p. 238. & ITTERVM *de feudis imperii* c. 24. §. 11. licet id in *Repert. I. P. & F.* ad tempus, quo cessio inuestiturae per baculum & anulum facta nondum erat, restringatur. At succedenti tempore ius illud regaliarum eo casu, quo sedis vacantia oritur, hodie amissum esse, & feudum interim ad capitulum devolui, omnes consentunt. Eo autem casu quo vacantia nulla enascitur, sed post feloniam commissam Praelatus adhuc beneficium retinet, hodieque Imperatori & Imperio ius feuda ecclesiastica Imperii, donec vivit Praelatus, vindicandi ut aperta, competit, idque ius non raro ab Imperatoribus exercitum fuit, ut a Friderico I. aduersus Episcopum Halberstadiensem & Bremensem &c. de quo vide ITTERVM l. c.

Notandum vero est, non omnia, quae a Praelato, qua tali, possidentur, esse feuda ecclesiastica Imperii; nec enim de omnibus Imperator Praelatos inuestit. Id apparet ex conventionione inter Henricum V. & Calixtum II. inita, quam habet BARONIUS *Annal. T. 12. ad a. 1122.* & die neueste Ausgabe der R. A. I. Theil p. 5. e verbis Pontificis: *Electus Regalia per sceptrum a Te recipiat, EXCEPTIS OMNIBVS, QVAE AD ROMANAM ECCLESIAM*

SIAM PERTINERE NOSCVNTVR. Quae enim beneficium ecclesiasticum constituunt, & dominia vtilia feudorum, quorum alii praeter Imperatorem & Imperium, domini directi sunt aliaque, non efficiunt feuda ecclesiastica Imperii, indeque nec regalarum, iure ab Imperatore occupari possunt.

§. L.

In feudis ecclesiasticis imperii non dantur proprie successores feudales, nec legitimi, nec praeter legitimos, successores tamen in beneficio ecclesiastico improprie ita dici possunt. Omnes enim successores feudales in eo conveniunt, quod dominus illis ius quondam ad feudum perueniendi tribuat. Iam vero cum Imperator iis tantum feuda ecclesiastica concedere possit, quos ecclesia in beneficio ecclesiastico collocavit, consequitur, eum nemini ius suum antevertere, indeque neminem successorem feudalem constituere posse. Quoniam tamen successores in beneficiis ecclesiasticis, simul sunt possessores feudi, possunt quodammodo successores feudales dici.

Cum successoribus in beneficio ecclesiastico nihil quidem nobis negotii est, quoniam tamen sunt possessores feudorum, de iisdem, quatenus iis cum successoribus feudalibus est cognatio, pauca quaedam adiicere, abs re non erit.

§. LI.

Successores legitimi in beneficiis ecclesiasticis esse nequeunt. Quilibet enim Praelatus a capitulo tantum solus eligitur, & nemo pro se & descendantibus beneficium ecclesiasticum acquirit, quia ad Praelati dignitatem peculiaris quaedam qualitas requiritur, quibus in casibus nullum

F

ius

ius ad successores legitimos transire solet, nec Praelatis fas est improlibus non decedere.

§. LII.

In beneficiis ecclesiasticis esse de beneficio ipso, antequam ad eius usumfructum pervenire possint, simultanee inuestitos, insolens & inauditum est, esse successores testamentarios pactitiosue, reprobatum, esse expectatuarios, in usu & obseruantia est. Licet id fieri possit, ut quis inueituram ecclesiasticam reciperet, antequam ad ipsum beneficium adspiraret, cum quod norim nullae adsint leges prohibentes, tamen id factum esse, exemplis non constat. Commendationes autem successorum ab iis factae, qui a beneficio suo discedunt, sunt prohibitae ex iure canonico, quoniam successor Simoniae suspectus habetur v. BOEHMERVM I. Eccl. Prot. l. I. t. 9. §. XIV. inde eo magis, nominare testamento successorem aut pacto eum constituere velle, a iuris ratione alienissimum foret. Expectatuarios, licet olim iuri canonico odiosos, postea tamen frequentissimos factos esse, docet idem BOEHMERVS l. c. l. 3. t. 8.

Neque minus Commendationes successorum subsequente tempore innaluisse patet etiam e l. l. c. eas tamen lege in regula confirmatas esse non inuenimus.

§. LIII.

Plures beneficii ecclesiastici possessores pluresque expectatuarii simultanei iuri canonico aduersantur. Ibi enim adesse, hic vero necessario sequeretur diuisio beneficii,

fici, haec vero per ius canonicum vetita c. VIII-X. de praebend. Maioribus ecclesiae praebendis in sua integritate manentibus, indecorum nimis videtur, ut minorum clericorum praebendae patiantur sectionem.

§. LIV.

Si Expectatiuarius in beneficium ecclesiasticum, cui iunctum feudum ecclesiasticum imperii, delictum in Imperatorem & Imperium committit, quod foret feloniam expectatiuarii feudalis in feudo quodam Imperii, is effectus, quem in expectatiuario feudali produceret feloniam etiam statuendus est in expectatiuario in beneficium ecclesiasticum, ita ut si is ob feloniam priuaretur, feudo Imperii, hic non minus ob suum delictum feudo ecclesiastico imperii exuatur. Cum enim vasallus in feudo ecclesiastico Imperii in eo similis sit vasallis in reliquis feudis imperii, ut, quemadmodum illi ob feloniam, quae in eos cadit, feudo priuari possunt, ita hic quoque ob eandem feudo interdicitur, §. XLIX. ratio non est, cur expectatiuarius, qui olim erit possessor feudi ecclesiastici imperii eodem loco haberi non debeat, quo habetur expectatiuarius feudalis in alia feuda imperii.

§. LV.

Possemus & ad feuda ecclesiastica reliqua, Praeter feuda ecclesiastica imperii, progredi, sed longior foret hic trames, & impar viribus hiatus. Vnde filum disputationis abrumpo; in calce vero operis quaedam adhuc de effectu feloniae quoad successores in feudis ducatus Magdeburgici addere liceat, cum istud iuris patrii caput

controuerſis abundet, & diuerſiſſimis Iudiciorum interpretationibus obnoxium ſit.

§. LVI.

In Ducatu Magdeburgico ſemper ſucceſſio coniunctae manus Germanicae ſeu Saxonicae obtinuit, vt ex Perill. Ludewigio Diff. de Simult. Inueſt Differ. 2. c. 3. patet. Inde ea, quae de effectu feloniae in coniuncta manu Germanica ſupra tradidimus, hic vigeant omnia. Recentiori autem aeuo, ſcilicet a. 1719. Rex Poruſſiae Clementiſſimus FRIDERICVS WILHELMVS in feudis Ducatus Magdeburgici publicis omnem inter ſe & vaſallos eorumque ſucceſſores feudales ſoluit & ſuſtulit per ſanctionem illam notiſſimam, die Aſſecuration vor die Ritterschaft im Herzogthum Madeburg, vnde capitalis orta principiorum, quae ſupra ſtabilimus, clades. Feloniarum enim effectus totus fere expirauit, quo ſublato omnia noſtra ad inane aliquod nihil reducuntur. Id patet e §. vi. Sanctionis Regiae: Da auch durch Aufhebung des nexus feudalis nunmehr alle Lehns-Fehler gänzlich abgeſtellt und die Gefahr der Caducitaet gänzlich gehoben worden: ſo declariren Se. Königl. Maiest: allergnädigſt, daß alle Lehns-Edicta, ſie mögen Nahmen haben wie ſie wollen, hierdurch gänzlich aufgehoben, dagegen alle dagegen begangene Fehler, ſie mögen ſeyn von was Art, Zeit und Natur ſie immer wollen, gänzlich pardoniret ſeyn, auch von nun an und zu ewigen Zeiten Niemand wegen eines Lehns Fehlers weiter belanget oder in Anſpruch genommen werden ſoll, den Mitbelehnten aber, welche aus ſolchen Lehns-Fehlern ein

ein Ius quaesitum erhalten, bleibet ihr Recht billig vorbehalten und soll ihnen davon hierdurch nichts entzogen werden.

Cum vero per hanc Sanctionem non omnes omnino feloniam elisas & extirpatas esse existimem, meam circa hunc locum sententiam ad duas subsequentes positiones reuoco.

§. LVII.

Feloniam omnes post annum 1719. commissae, toto quem habere possent, effectu solutae sunt, nec interest hic quocumque simultanee inuestitorum vel successorum legitimorum ius quaesitum. Non obest enim ius quaesitum simultanee inuestitorum ne effectu feloniam careat, nisi dominus antea, se iure suo, ex feloniam vasalli acquisito illum feudo exturbandi vsurum declarauerit, postea vero feloniam remittere velit. §. xxxix. Iam vero quaecumque post annum 1719. feloniam committatur, Dominus statim declarat se velle hanc feloniam remittere, inde ius quaesitum simultanee inuestitorum nullum hic obstat. Cum itaque omnes feloniam remissas & sublatas esse velle declarauerit, Dominus non obstat quaesitum simultanee inuestitorum & omnes omnino feloniam post annum 1719. commissae solutae & recisae sunt. De successoribus legitimis vide §. xi.

Quodsi itaque aut vasallus possessor aut simultanee inuestitus post annum 1719. committat, quod antea feloniam fuisset infecto censendum pro nec in committentem aut successores eius legitimos ammissionis poena statuenda.

§. LVIII.

§. LVIII.

In felonis ante annum 1719. commissis distinguendum an Dominus iam omittendo in inuestiturae litteris, aut alio modo, vindicandi animam declarauerit, an non. Illae feloniae per Sanctionem Regiam remissae non sunt, hae remissae & resolutae sunt. Cum enim Rex clementissimus edixerit, se velle saluo iure simultanee inuestitorum felonis vires adimere, sequitur, vt eas tollere noluerit, vbi simultanee inuestitorum ius quaesitum per illam remissionem laederetur. Iam vero saluo horum iure quaesito feloniae, quas se vlturum dominus iam declarauit, postea remitti nequeunt, (§. xxxix.) ergo has quoque felonias tollere noluit Rex Clementissimus. In casu opposito autem nullum obstat ius quaesitum simultanee inuestitorum c. §. cit: ergo hae feloniae omnes pro infectis habendae sunt.

Si igitur quisquam simultanee inuestitorum numero, qui iam ante ann. 1719. poena priuationis a domino mulctatus erat iam adhuc in numerum simultanee inuestitorum iterum recipi vellet, contradicendi ius reliquis competere arbitror.

§. LIX.

Expectatiuarii vtuntur adhuc iure communi. In iis enim feudis, in quae datae fuerant expectatiuae mutatio nulla facta Art. 11. Inde cum expectatiuae ipsorum feudorum iure censeantur, etiam in expectatiuis nil a iure communi diuersum tenendum est.

F I N I S.

°c.

n.
is,
n.
ot,
n.
o.
e.
m
re
it,
ue
o.
ti.
a.

nte
uc
ra-

m
lla
m
ni

02 H 277

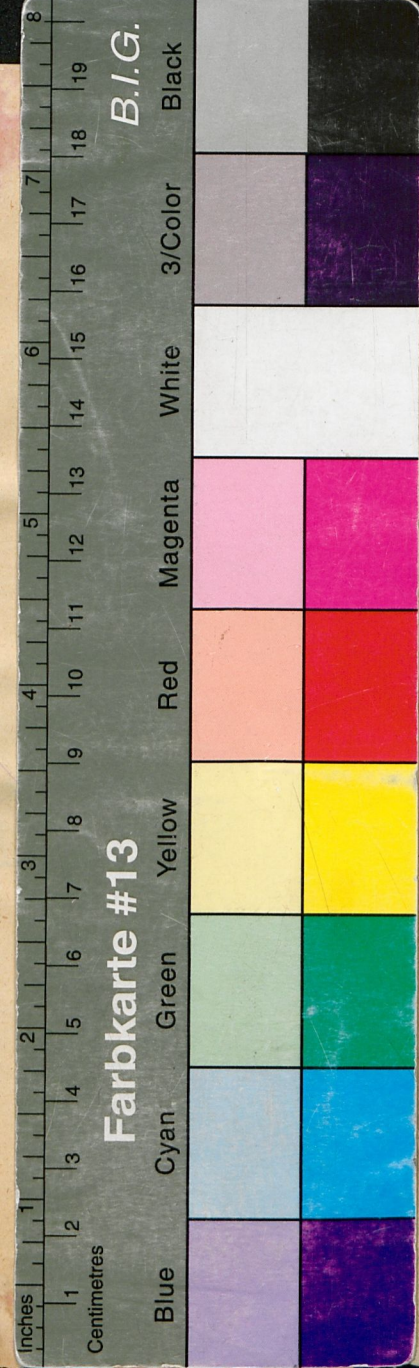
ULB Halle

003 058 344

3

B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
EFFECTV FELONIAE
VASALLI QVOAD SVCCESORES
FEVDALES PRAETER LEGITIMOS,
ET EFFECTV FELONIAE
SVCCESORVM FEVDALIVM
QVOAD
ALIOS SVCCESORES FEVDALES.

Q V A M
SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS,
CONSENSV ET AVCTORITATE ILLVSTRIS
IVRISCONSVLTORVM ORDINIS,
PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE
HONORIBVS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS
RITE CONSEQVENDIS,
DIE XVI. SEPTEMBR. MDCCLVII.
HORIS ANTE-ET POMERIDIANIS PVBLICE DEFENDIT
ERNESTVS CHRISTIANVS WESTPHAL
QVEDLINBVRGENSIS.

II.

HALAE AD SALAM
LITTERIS IO. CHRIST. HENDELII

V